

Natuurtoets Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Toetsing effecten stikstofdepositie permanente openstelling plus-
strook A12 Woerden-Gouda aan de Natuurbeschermingswet

Definitief

Rijkswaterstaat

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 27 november 2014

Verantwoording

Titel : Natuurtoets Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Subtitel : Toetsing effecten stikstofdepositie permanente openstelling plusstrook A12 Woerden-Gouda aan de Natuurbeschermingswet

Projectnummer : 340433

Referentienummer : GM-0148089

Revisie : D2

Datum : 27 november 2014

Auteur(s) : dr. A.M. Mouissie

E-mail adres : maarten.mouissie@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. B. de Vries

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Afbakening tracé en ligging van het Natura 2000-gebied	4
2	Wettelijk kader.....	6
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	6
2.2	Beschermingsregime Natura 2000.....	6
3	Methodiek natuurtoets.....	7
3.1	Afbakening mogelijke effecten van snelheidstoename op natuur.....	7
3.2	Afbakening onderzoeksgebied.....	7
3.3	Zichtjaren	7
3.4	Verkeersberekening	7
3.5	Berekening stikstofdepositie	8
3.6	Beoordeling effecten stikstofdepositie op Natura 2000	8
3.7	Cumulatieve effecten.....	9
4	Natuurtoets	11
4.1	Gebiedsbeschrijving en instandhoudingsdoelstellingen.....	11
4.2	Ligging habitattypen binnen de rekenafstand	12
4.3	Verkeersbijdrage stikstofdepositie	12
4.4	Kritische depositiewaarden en totale depositie.....	13
4.5	Toetsing effecten permanent maken plusstrook A12 Woerden Gouda	14
4.6	Cumulatieve effecten.....	15
5	Conclusie	17
5.1	Toename stikstofdepositie	17
5.2	Effecten op habitattypen en soorten	17

Bijlage 1: Kaarten stikstofdepositie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het programma Beter Benutten wil de Minister op een innovatieve wijze komen tot een verbeterde benutting van onze bestaande infrastructuurnetwerken. In het kader van het programma Beter Benutten wordt nu samen met de regionale overheden en het bedrijfsleven gewerkt aan een pakket maatregelen om de filedruk in de betreffende regio te verminderen. Uit een analyse is gebleken dat de plusstrook op de A12 Woerden - Gouda in aanmerking komt voor permanente openstelling.

De plusstrook van de noordelijke rijbaan van rijksweg A12 Woerden – Gouda wordt ingericht als permanente rijstrook. De huidige plusstrook begint bij km 44,25 en eindigt bij km 27,00. In de nieuwe situatie begint de plusstrook bij km 29,40 en eindigt bij km 27,00. Met het permanent maken van de plusstrook zal op deze rijbaan een permanente maximum snelheid van 120km/uur gelden. In de huidige situatie is de snelheid op de noordelijke rijbaan 100km/uur als de plusstrook open is en 120 km/uur als deze gesloten is. Deze maatregel op de A12 wordt verder in het rapport ook kort aangeduid als het voornemen of het plan.

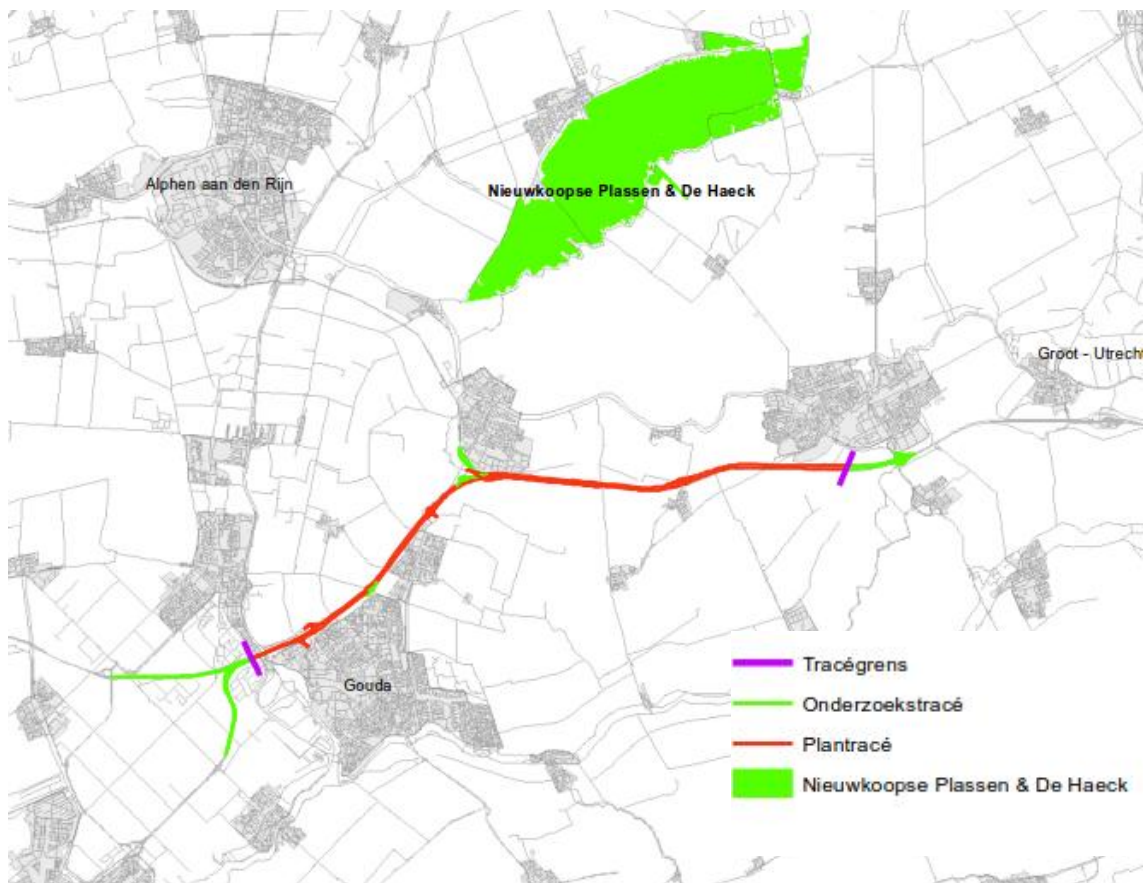
Thans zijn zienswijzen ingediend op het Ontwerp-Verkeersbesluit, die aanleiding vormen een nader onderzoek in het kader van de natuurregelgeving uit te voeren. Deze zienswijze heeft betrekking op de mogelijke effecten van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haack. Rijkswaterstaat heeft Grontmij daarom opdracht gegeven een natuurtoets stikstofdepositie op dit Natura 2000-gebied uit te voeren.

1.2 Doel

Doel van de natuurtoets is de stikstofdepositie ten gevolge van het voornemen te berekenen en te beoordelen of dit tot (significante) effecten op de habitattypen en soorten kan leiden waarvoor de Nieuwkoopse Plassen & De Haack zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

1.3 Afbakening tracé en ligging van het Natura 2000-gebied

Op onderstaande kaart (*Figuur 1.1*) is het tracé van de permanent open te stellen plusstrook en de afbakening van het onderzoeksgebied stikstofdepositie voor Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haack weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging tracé van de open te stellen plusstrook (rood-geel) en de Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haack.

2 Wettelijk kader

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet 1998) biedt de juridische basis voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nb-wet 1998 onderscheidt twee categorieën beschermde gebieden, die in het kader van toetsing van verhoging van snelheid bij autosnelwegen relevant kunnen zijn:

- Natura 2000-gebieden;
- Beschermde natuurmonumenten.

De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Er is geen sprake van Beschermde natuurmonumenten in de nabijheid. Het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein is reeds eerder getoetst.

2.2 Beschermingsregime Natura 2000

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden geldt dat het halen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mag worden gebracht. In het aanwijzingsbesluit worden de instandhoudingsdoelstellingen geconcretiseerd in de vorm van een zogenaamde behouddoelstelling (kwaliteit en omvang) en/of een verbeterdoelstelling (kwaliteit) of uitbreidingsdoelstelling (omvang). Voor soorten kan daarbij een beoogd populatieaantal zijn opgenomen.

Voor zover een Vogelrichtlijngebied (deels) samenvalt met een Habitatrichtlijngebied of zich in de directe nabijheid bevindt heeft het ministerie van EZ (voorheen EL&I en daarvoor LNV) er veelal voor gekozen om het gebied als één Natura 2000-gebied aan te wijzen. Zo nodig heeft daarbij op basis van de best beschikbare actuele informatie omtrent de vogels waarvoor een gebied (oorspronkelijk) als Vogelrichtlijn gebied is of was aangewezen, bijstelling van de instandhoudingsdoelstellingen plaatsgevonden.

Uit oogpunt van zorgvuldige besluitvorming wordt de beoogde permanente openstelling plusstrook getoetst aan de relevante instandhoudingsdoelstellingen en is ook beoordeeld of de permanente openstelling plusstrook gelet op die instandhoudingsdoelstellingen een (significant) effect op habitattypen of leefgebieden van soorten heeft.

In de natuurtoets dient niet alleen naar effecten van het verkeersbesluit zelf gekeken te worden, maar ook of in cumulatie met andere plannen of projecten sprake kan zijn van een significant effect.

3 Methodiek natuurtoets

3.1 Afbakening mogelijke effecten van snelheidstoename op natuur

Door de snelheidsverhoging op de plusstrook zal de belasting van geluid en stikstof stijgen als gevolg van toename van emissie van geluid respectievelijk stikstof per voertuig. De effecten van geluid reiken echter zeker niet tot aan het Natura 2000-gebied de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (ca. 4,5 km van de A12). De maximale effectafstand op grond van de 42dB(A) contour blijkt uit eerder uitgevoerde geluidberekeningen voor wegen namelijk meestal binnen 2km en in ieder geval binnen 3km van de weg te liggen. Ook andere effecten zoals verdroging, vernatting, verzilting of vernietiging kunnen niet tot deze afstand reiken. Voor stikstofdepositie is dit echter niet op voorhand uitgesloten en daarom is dit onderzocht in de voorliggende natuurtoets.

3.2 Afbakening onderzoeksgebied

Voor verkeersbesluiten is het uitgangspunt dat alleen de effecten van verkeer aantrekkende werking door de capaciteitstoename op het wegvak zelf relevant zijn. Het te onderzoeken traject beslaat het uit te breiden weggedeelte en de aangrenzende wegvakken van de (dichtstbijzijnde) voorgaande aansluiting tot en met de eerstvolgende aansluiting. De op- en afritten binnen een opgenomen aansluiting of knooppunt dienen bij de afstandbepaling te worden meegenomen om te bezien of zich Natura 2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten binnen effectafstand van de weg bevinden (Figuur 1.1).

3.3 Zichtjaren

De volgende zichtjaren zijn gehanteerd:

huidige situatie: 2014;

jaar met grootste potentiële effect (worst case jaar): 2015;

lange termijn doorkijk: 2024.

Het besluit wordt nog in 2014 genomen en geldt daarom als huidige situatie.

In het jaar 2015 is als wordt case jaar meegenomen omdat dan de grootse toename aan depositie is te verwachten. Het permanent openstellen van de plusstrook heeft namelijk nagenoeg geen verkeer aantrekkende werking, terwijl de emissiefactoren van NH₃ en NO_x jaarlijks jaarlijks naar beneden worden bijgesteld vanwege het schoner worden van verkeer. Bij nagenoeg gelijkblijvende verkeersintensiteit en hogere emissiefactoren is de stikstofdepositie vanuit het verkeer in 2015 daarom hoger dan in de daaropvolgende jaren.

De situatie in 2024 geeft een goed inzicht in de langere termijn ontwikkeling van de depositie vanwege het wegverkeer.

3.4 Verkeersberekening

De verkeerscijfers van de A12 zijn verrijkt met behulp van de Applicatie Lucht en Geluid (ALG, versie 3.05). Hiervoor hebben wij het Kader Verkeerskundige Input Milieustudies (vigerende versie) gehanteerd.

De verkeerscijfers zijn afkomstig uit het NRM2014, perceel West, versie: juli. Het gehanteerde prognosejaar is 2030. De (resultaten voor de) plansituatie (4 volledige rijstroken) is hierbij conform de basisprognose.

De volgende zichtjaren en snelheden zijn gehanteerd bij de verrijking van de verkeersgegevens:

2014 huidige situatie	Noordbaan:	bij geopende plusstrook/ 100 km/uur, bij dichte plusstrook 120 km/uur
	Zuidbaan:	120km/uur permanent
2015/2024 autonome situatie	Noordbaan:	bij geopende plusstrook 100 km/uur bij dichte plusstrook 120 km/uur
	Zuidbaan:	120km/uur permanent
2015/2024 plansituatie	Noordbaan:	hoofdrijbaan/plusstrook 120 km/uur
	Zuidbaan:	120km/uur permanent

3.5 Berekening stikstofdepositie

Ruimtelijke situatie

Voor de ligging van de wegen in de huidige, autonome en plansituatie wordt gebruik gemaakt van de geometrie (x, y, z) van de rijlijnen uit de monitoringstool¹.

Omgevingskenmerken

Voor de omgevingskenmerken (hoogte t.o.v. maaiveld & hoogte schermen) in de huidige, autonome en plansituatie wordt gebruik gemaakt van de attributen van de rijlijnen uit de monitoringstool.

Rekenmodel

De berekeningen van de stikstofdepositie worden uitgevoerd met het rekenmodel Pluimsnelweg versie 1.9 2014. Pluimsnelweg 1.9 heeft een maximale rekenafstand van 5km. Het deel van het Natura 2000-gebied binnen deze rekenafstand wordt verder aangeduid als onderzoeksgebied.

Toetspunten

Voor de berekening van de depositiewaarden is over de natuurgebieden in het onderzoeksgebied een rooster geplaatst van hexagonalen met allen een oppervlak van 1 ha met daarin een toetspunt in het midden geplaatst. De berekende waarde van een toetspunt wordt representatief verondersteld voor de hexagoon waarin het ligt.

.Analyse

Op basis van de berekende waarden op de toetspunten worden de contouren van de depositie binnen het natuurgebied bepaald. Voor het onderzochte natuurgebied worden de maximale depositie en een oppervlak gewogen gemiddelde depositie bepaald per habitatype² voor alle zichtjaren (2014, 2015 autonoom en plansituatie, 2024 autonoom en plansituatie).

De resultaten worden in tabel- en kaartvorm gepresenteerd.

3.6 Beoordeling effecten stikstofdepositie op Natura 2000

Effectprincipes

Als de depositie van stikstof te hoog is kan dit leiden tot ongewenste veranderingen in de vegetatie. Zeldzame soorten in voedselarme omstandigheden worden verdrongen door meer algemene soorten. Samen met andere problemen, waaronder verdroging, heeft dit in de afgelopen decennia geleid tot een afname van de biodiversiteit in de Nederlandse natuurgebieden.

De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak van de Raad van State (StAB) heeft in een advies van 24 maart 2009 (StAB/38266/H) aangegeven, dat tevens rekening gehouden moet worden met de effecten van stikstofdepositie op Vogelrichtlijnsoorten. In het verlengde hiervan ligt het voor de hand niet alleen rekening te houden met vogels, maar ook andere soortengroepen als

¹ Monitoring NSL 2013/ rekenjaar 2015: <https://www.nsl-monitoring.nl/monitoring-nsl/exporteren/weggegevens/>

² <http://www.nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/search#|702060c1-b3fd-44ec-8cc6-d4249d150110>

insecten, vissen, amfibieën en reptielen, waarvoor een gebied is aangewezen. In het algemeen kan worden gesteld dat alle soorten gevoelig kunnen zijn voor stikstofdepositie die afhankelijk zijn van een leefgebied dat gevoelig is voor stikstofdepositie.

Ecologische effecten van stikstofdepositie

Stikstofdepositie bestaat in gereduceerde vorm (NH_3 , ammoniak) en geoxideerde vorm (stikstofoxide, NO_x). De stikstofemissie van landbouw bestaat voornamelijk uit ammoniak, terwijl industrie en verkeer voornamelijk stikstofoxiden emitteren. Beide vormen van stikstof kunnen worden omgezet tot de nutriënten ammonium (NH_4) en nitraat (NO_3). De extra aanvoer van deze voedingsstoffen kan vooral bedreigend zijn voor voedselarme habitattypen. Door de verrijking kan de vegetatie verruigen en kunnen kenmerkende soorten van schrale milieus verdwijnen. Daarnaast kan depositie van stikstof leiden tot een daling van de bodem-pH. Door verzuring verdwijnen gevoelige soorten en neemt de soortenrijkdom en kwaliteit van zuurgevoelige habitattypen af.

Drempelwaarden

Als drempelwaarde voor het al dan niet optreden van significante effecten op habitats wordt voor Natura 2000-gebieden de kritische depositiewaarde (KDW) gehanteerd. De KDW wordt gedefinieerd als 'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'. Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: 'De kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis.' De KDW is wetenschappelijk breed geaccepteerd en wordt ook in de jurisprudentie gehanteerd om bijvoorbeeld overbelaste situaties te duiden. Voor gebiedspecifieke toetsing moet echter ook rekening worden gehouden met andere bepalende factoren. De KDW wordt naar aanleiding van nieuw wetenschappelijke inzichten regelmatig geactualiseerd. In het nationaal georegister² wordt in het bestand van de habitatkarteringen steeds de meest actuele waarde van de KDW van de habitattypen vastgelegd. Deze zijn ook gebruikt in de natuurtoets (Hoofdstuk 4).

Beoordeling effecten stikstofdepositie

Bij de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie wordt eerst gekeken of het voornemen tot een toename aan depositie op habitattypen of leefgebieden van aangewezen soorten leidt. Vervolgens wordt de actuele totale depositie (GDN kaarten van het RIVM) vergeleken met de KDW. Indien er geen sprake is van een toename door het voornemen of de KDW niet wordt overschreden kunnen significante effecten op voorhand worden uitgesloten. Indien hier wel sprake van is wordt een ecologische beoordeling uitgevoerd.

Bij de ecologische beoordeling wordt gebied-, habitat- en soortspecifiek geanalyseerd wat de gevolgen van de toename aan depositie kunnen zijn. Hierbij zijn onder meer de actuele kwaliteit van het habitatype/ leefgebied van belang en het gevoerde beheer. Indien op basis van deze analyse significante effecten niet uitgesloten kunnen worden is een passende beoordeling nodig. In de passende beoordeling kunnen ook mitigerende maatregelen meegenomen worden.

Voor soorten die afhankelijk zijn van stikstofgevoelige habitattypen is uitgegaan van de methodiek die is ontwikkeld door het Ministerie van EZ in het kader van de PAS. Deze methodiek omvat een overzicht van de stikstofgevoeligheid van soorten op basis van hun leefgebied.³

3.7 Cumulatieve effecten

Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt bij de beoordeling rekening gehouden met eventuele cumulatieve effecten. Hiervan is sprake als naast de openstelling van de plusstrook andere ontwikkelingen in of rondom een Natura 2000-gebied zijn voorzien en die in combinatie mo-

³ http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx, onder kopje Deel II Herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats, link naar "Bijlagen".

gelijk schadelijk kunnen zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij worden zo nodig tevens ontwikkelingen betrokken waarvoor besluitvorming reeds heeft plaatsgevonden, maar die nog niet in uitvoering zijn. Bestaande activiteiten / ontwikkelingen worden als onderdeel van de achtergrondbelasting van meegenomen.

Het inventariseren van plannen en projecten in de omgeving van de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck die mogelijke cumulatieve effecten tot gevolg kunnen hebben is uitgevoerd door de volgende bronnen te controleren:

- We hebben navraag gedaan bij de provincie Zuid-Holland en de omgevingsdienst Haaglanden (contact Marlies de Koning) welke Natuurbeschermingswetvergunningen zijn aangevraagd en/of verleend voor de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck;
- Website provincie Zuid-Holland, ruimtelijkeplannen.nl, platformparticipatie.nl gecontroleerd op plannen en projecten in de omgeving van het Natura 2000-gebied;
- Algemene zoekactie via Google op diverse de zoektermen: Nieuwkoopse Plassen en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck als losse zoekterm, en Nieuwkoopse Plassen in combinatie met de zoektermen stikstofdepositie, vergunning, plan, project, passende beoordeling.

Uit deze inventarisatie hebben we een lijst met plannen en projecten samengesteld en van al deze plannen en projecten de achterliggende onderzoeken (natuurtoetsen, passende beoordelingen, MER etc.) gecontroleerd op mogelijke toename aan stikstofdepositie op de Nieuwkoopse Plassen.

Voor zover in voorbereiding zijnde wegenprojecten of verkeersbesluiten leiden tot veranderingen in de verkeersintensiteit van de in dit kader relevante wegen, zijn deze veranderingen ook verdisconteerd in de verkeerscijfers welke als input zijn gebruikt voor de stikstofdepositie berekeningen. Hierdoor is het cumulatief effect van alle verkeersprojecten en besluiten in de stikstofberekening meegenomen.

4 Natuurtoets

4.1 Gebiedsbeschrijving en instandhoudingsdoelstellingen

De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck maken deel uit van het Hollands-Utrechts laagveengebied. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door een plassengebied, ontstaan na afgraving van het veen. Daarnaast bestaat het gebied uit een moerasgebied met rietkraggen, schraalgraslanden, overgangsveen, moerasheide, legakkers, petgaten en broekbos. Deelgebied De Haeck bestaat uit veenplassen, afgewisseld door broekbos, rietland en schrale hooilanden. Er is een opeenvolging van verschillende stadia van verlanding aanwezig.

De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is definitief aangewezen als Natura 2000-gebied ter bescherming van vogelrichtlijnsoorten, habitatrichtlijnsoorten en habitattypen (Tabel 4.1). De gebiedspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende soorten en typen zijn beschreven in de instandhoudingsdoelstellingen.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelstellingen Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Habitattypen	Doelstelling omvang	Doelstelling kwaliteit	Staat van instandhouding (landelijk)
Kranswierwateren H3140	>	>	Matig ongunstig
Meren met krabbenscheer en fontuinkruiden H3150	>	>	Matig ongunstig
Vochtige heiden H4010B	>	=	Matig ongunstig
Blauwgraslanden H6410	>	>	Zeer ongunstig
Ruigten en zomen H6430A	=	=	
Overgangs- en trilvenen H7140 A en B	>	>	Matig tot zeer ongunstig
Galigaanmoerassen H7210	=	>	Matig ongunstig
Hoogveenbossen H91D0	=	=	Matig ongunstig

Habitatsoorten	Doelstelling omvang	Doelstelling kwaliteit	Staat van instandhouding (landelijk)
Zeggekorfslak	=	=	
Gestreepte waterroofkever	>	>	Zeer ongunstig
Bittervoorn	=	=	Matig ongunstig
Kleine modderkruiper	=	=	Gunstig
Meervleermuis	=	=	Matig ongunstig
* Noordse woelmuis	=	=	Zeer ongunstig
Groenknolorchis	=	=	Zeer ongunstig

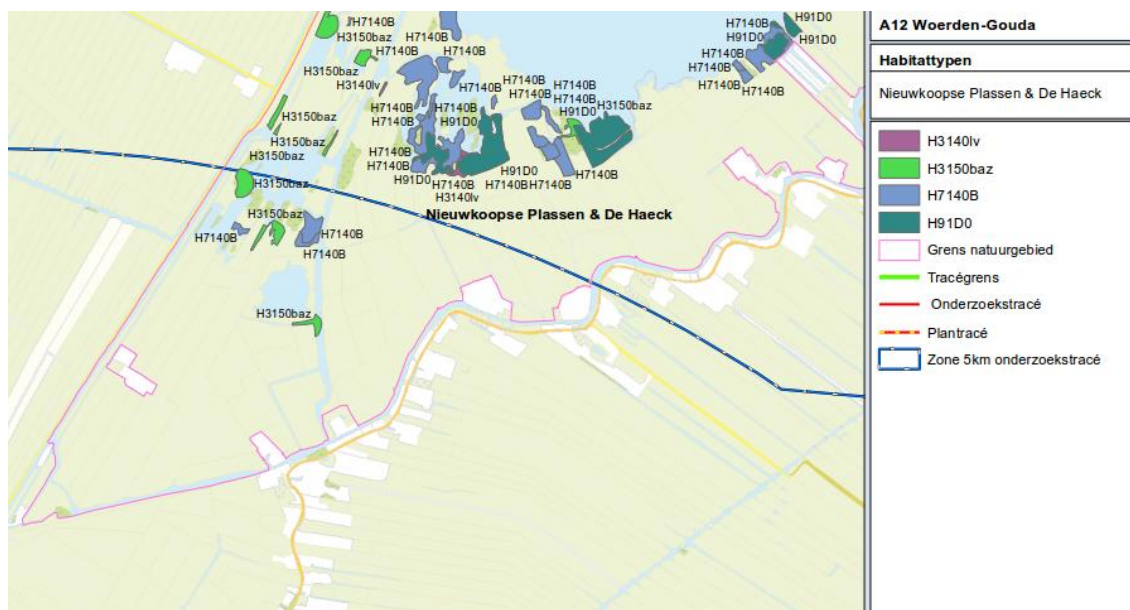
Platte schijfhoren	=	=	ongunstig
--------------------	---	---	-----------

Vogelrichtlijnsoorten	Functie	Doelstelling omvang	Doelstelling kwaliteit	Doelst. populatie (seizoensmaximum)
Roerdomp	b	>	>	6 paren
Purperreiger	b	=	=	120 paren
Zwartkopmeeuw	b	=	=	9 paren
Zwarte stern	b	>	>	115 paren
Snor	b	=	=	25 paren
Rietzanger	b	=	=	680 paren
Grote zilverreiger	S	=	=	60
Kolgans	S	=	=	3.000
Smient	Sf	=	=	3.500
Krakeend	F	=	=	90

b=broedgebied, f=foerageergebied, s=slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling, '>' = verbeterdoelstelling, * =prioritair

4.2 Ligging habitattypen binnen de rekenafstand

Binnen het onderzoeksgebied liggen conform de habitatkartering twee habitattypen: 0,77 ha Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) en 0,81 ha Overgangs- en trilvenen (H7140) subtype B: veenmosrietland. De overige habitattypen liggen op grotere afstand (Figuur 4.1).

Figuur 4.1. Uitsnede habitatkartering Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (bron nationaal georegister).

4.3 Verkeersbijdrage stikstofdepositie

Uit de stikstofdepositieberekeningen blijkt dat het permanent maken van de plusstrook inclusief snelheidsverhoging (plan) niet leidt tot een toename in de depositie op de habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. In de plansituatie 2015 ligt de depositie vanuit het wegverkeer namelijk op het zelfde niveau als in de huidige situatie en in de autonome situatie. In de plansituatie in 2024 is de verkeersbijdrage eveneens gelijk aan de autonome situatie in 2024 (gemiddelde depositiewaarden in Tabel 4.2 en maximale waarden in Tabel 4.3).

De stikstofberekeningen laten zien dat ongeacht het permanent maken van de plusstrook de depositie op habitatype H3150 daalt van gemiddeld 0,04 mol N/ha/jaar in 2014 naar 0,02 mol N/ha/jaar in 2024 (maximaal 0,10 mol N/ha/jaar resp. 0,06 mol N/ha/jaar)). Voor habitatype 7140B daalt de depositie in deze periode van gemiddeld 0,02 mol N/ha/jaar naar 0,01 mol N/ha/jaar (maximaal van 0,03 mol N/ha/jaar naar 0,02 mol N/ha/jaar).

Naast de depositie op de habitattypen is ook de depositie buiten de habitattypen doorgerekend om eventuele effecten op potentiële uitbreidingslocaties te kunnen beoordelen. Uit deze berekeningen volgt dat ook buiten de habitattypen gemiddeld geen sprake is van een toename in depositie ten opzichte van de huidige situatie.

Wel is er lokaal sprake van een zeer kleine toename aan stikstofdepositie in de plansituatie ten opzichte van de autonome situatie in 2015 en 2024. Dit effect van het verkeersbesluit wordt verder aangeduid als 'verminderde afname', aangezien de depositie vanwege het wegverkeer blijft dalen alleen iets minder snel dan zonder het verkeersbesluit. De verminderde afname buiten de habitattypen is in 2015 en 2024 gemiddeld verwaarloosbaar klein (0,01-0,02 mol N/ha/jaar, afgerond 0,0). Op de rand van het Natura 2000-gebied, buiten de huidige ligging van de habitattypen is sprake van een zeer geringe verminderde afname (0,1 mol N/ha/jaar) in de plansituatie 2015 ten opzichte van autonoom. In 2024 is dit gedaald tot 0,04 mol N/ha/jaar.

Een totaalbeeld met kaarten van de depositie ten gevolge van het wegverkeer is opgenomen in bijlage 1.

Tabel 4.2. Oppervlakte gewogen gemiddelde stikstofdepositie (mol N/ha/jaar) als gevolg van wegverkeer op de habitattypen voor de autonome situatie en situatie met permanent opgestelde plusstrook (plan) in 2015 en 2020 en de huidige situatie.

Habitatype	gemiddeld 2014	gemiddeld 2015 autonoom	gemiddeld 2015 plan	gemiddeld 2024 autonoom	gemiddeld 2024 plan
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150)	0,04	0,04	0,04	0,02	0,02
Overgangs- en trilvenen (H7140) subtype B: veenmosrietland	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01
geen habitat	0,82	0,78	0,80	0,45	0,46

Tabel 4.3 Maximale stikstofdepositie (mol N/ha/jaar) als gevolg van wegverkeer op de habitattypen voor de autonome situatie en plansituatie in 2015 en 2020 en de huidige situatie.

Habitatype	maximaal 2014	maximaal 2015 autonoom	maximaal 2015 plan	maximaal 2024 autonoom	maximaal 2024 plan
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150)	0,10	0,10	0,10	0,06	0,06
Overgangs- en trilvenen (H7140) subtype B: veenmosrietland	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
geen habitat (rand van het gebied)	3,29	3,10	3,20	1,79	1,83

4.4 Kritische depositiewaarden en totale depositie

In onderstaande tabel (Tabel 4.4) zijn de KDW en totale depositie van alle bronnen (GDN kaarten van het RIVM) op de habitattypen weergegeven. De habitattypen die alleen buiten de rekenafstand van het stikstofdepositiemodel voorkomen zijn buiten beschouwing gelaten.

Uit de vergelijking van de KDW met de totale depositie blijkt dat de KDW van Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) ruimschoots wordt onderschreden. Stikstofdepositie vormt derhalve geen probleem voor de kwaliteit van het habitatype.

Voor Overgangs- en trilvenen (H7140) subtype B: veenmosrietland is de huidige totale depositie ongeveer twee keer zo groot als de KDW. In de komende 10 jaar komt daar volgens de GDN kaarten van het RIVM nog weinig verandering in. Dit betekent dat stikstofdepositie een probleem kan vormen voor de instandhouding van dit habitatype.

Tabel 4.4. Kritische depositiewaarde en (oppervlakte gewogen) gemiddelde totale depositie (GDN in mol/ha/jaar) op de gevoelige habitattypen binnen het onderzoeksgebied. Rood is KDW wordt overschreden.

Habitatype	KDW (mol N/ha/jaar)	GDN 2014	GDN 2015	GDN 2024
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150)	2143	1494	1556	1434
Overgangs- en trilvenen (H7140) subtype B: veenmosrietland	714	1494	1556	1434

4.5 Toetsing effecten permanent maken plusstrook A12 Woerden Gouda

Habitattypen

Uit de stikstofdepositieberekeningen (Tabel 4.2 en Tabel 4.3, bijlage 1) blijkt dat het permanent maken van de plusstrook inclusief snelheidsverhoging (plan) niet leidt tot een toename in de depositie op de habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Verslechtering van de bestaande habitattypen ten gevolge van het plan is daarom op voorhand uitgesloten.

Ook buiten de locaties van de habitattypen is gemiddeld geen sprake van een toename aan depositie ten gevolge van het wegverkeer. Op de zuidrand van het gebied is echter sprake van een zeer geringe verminderde afname aan depositie in 2015 (maximaal 0,1 mol N/ha/jaar, Tabel 4.3, zie ook kaart bijlage 1). Uit het ontwerpbeheerplan⁴ blijkt dat daar geen potenties liggen voor ontwikkeling van stikstofgevoelige habitattypen. Het plan vormt daarom geen belemmering voor de uitbreidingsdoelstellingen voor habitatype Kranswierwateren (H3140), Vochtige heiden (H4010B), Blauwgraslanden (H6410), Overgangs- en trilvenen (H7140) of Meren met krabbenscheer (H3150).

Geconcludeerd kan worden dat (significante) effecten op de habitattypen alsmede verslechtering van de habitattypen is uit te sluiten.

Habitatsoorten

Meerdere habitatsoorten waarvoor de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck zijn aangewezen zijn deels afhankelijk van stikstofgevoelige leefgebieden. Het gaat hierbij om de groenknolorchis, gestreepte waterroofkever en in mindere mate zeggekorfslak, nauwe korfslak en mogelijk de bittervoorn.⁵ De overige habitatsoorten zijn minder of niet gevoelig. Uit het ontwerp beheerplan blijkt dat het gebied waar een geringe toename aan stikstof plaatsvindt (de zuidelijke rand) geen (relevante) betekenis heeft als leefgebied voor een van deze stikstofgevoelige soorten. (Significante) effecten en verslechtering van het leefgebied ten gevolge van het voornemen zijn derhalve uit te sluiten.

⁴ Provincie Zuid-Holland, 2014. Ontwerpbeheerplan Nieuwkoopse Plassen & De Haeck 2014-2019.

⁵ vastgesteld op grond van de habitateisen van de soorten, een RWS interne analyse en de PAS analyses voor leefgebieden Habitatsoorten en Vogelrichtlijnsoorten.

Vogelrichtlijnsoorten

In de zuidelijke randzone, waar sprake is van een zeer geringe verminderde afname (0,1 mol N/ha/jaar) aan stikstofdepositie zijn potenties aanwezig voor uitbreiding van foerageer- en/of broedgebied van roerdomp en zwarte stern (Ontwerp beheerplan, provincie Zuid-Holland, 2014). De overige Vogelrichtlijnsoorten komen niet voor binnen deze zone en er zijn voor deze soorten ook geen potenties aanwezig conform het ontwerp beheerplan. Op deze soorten zijn effecten daarom op voorhand uit te sluiten.

Roerdomp en zwarte stern broeden en foerageren in verschillende typen moerasachtige leefgebieden waaronder het stikstofgevoelige leefgebied zwakgebufferde vennen. De overige typen leefgebieden waarin deze vogelsoorten broeden en foerageren zijn minder of niet gevoelig voor stikstofdepositie. Zwakgebufferde vennen komen niet voor binnen de zone waar sprake is van een verminderde afname aan stikstofdepositie.

Aangezien het voornemen niet leidt tot een toename aan stikstofdepositie in stikstofgevoelige leefgebieden van Vogelrichtlijnsoorten kan geconcludeerd worden dat een (significant) effect op dan wel een verslechtering van deze soorten op voorhand is uit te sluiten.

4.6 Cumulatieve effecten

Uit het cumulatieonderzoek (Tabel 4.5) is naar voren gekomen dat er in de omgeving verschillende bestemmingsplannen in ontwerp zijn, projecten zijn gepland en Natuurbeschermingswetvergunningen zijn verleend. Uit de uitgevoerde natuurtoetsen, MER studies en passende beoordelingen blijkt dat geen van deze plannen en projecten tot een toename aan stikstofdepositie op de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck zal leiden. Er is daarom geen sprake van cumulatieve effecten met het permanent openstellen van de plusstrook Woerden- Gouda.

Tabel 4.5. Plannen en projecten in de omgeving van de Nieuwkoopse Plassen (voor bronnen en inventarisatiemethode zie paragraaf 3.7).

Document/project	Jaar	Stikstof effecten op N200 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	Cumulatief effect
Bestuurlijke reactie van provincie Utrecht op toets Natuurbeschermingswet 1998 Eneco BEC Groene Weide Utrecht	2012	Als gevolg van de emissie van de BEC Groene Weide 0,26 mol/ha/jaar. Significante effecten niet uit te sluiten. Eneco heeft besloten om de realisatie van de biomassacentrale (BEC Groene Weide) gelegen aan de Kanaaldijk 15 te Utrecht niet door te laten gaan	nee
Bestemmingsplan bedrijventerrein Hoogwaard te Koudekerk	2013	Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat nadelige effecten van additionele stikstofdepositie als gevolg van het planvoornemen op het aanwezige Natura 2000-gebied en op de aanwezige soorten en habitattypen met zekerheid zijn uitgesloten	nee
Natuurtoets HOV 't Gooi (aanleg van Hoogwaardige Openbaar Vervoer-verbinding, tussen Huisen en Hilversum	2014	Toename aan stikstofdepositie is nihil	nee
Natuurtoets Glaspapel+, Grontmij 2013		Toename aan stikstofdepositie is nihil	nee
Onderzoek stikstofdepositie ontwikkeling crematorium te Lisse	2013	Toename van stikstofdepositie is nihil	nee
Vergunning voor kaasboerderij Bodegraven	April 2014	Gelijk blijven / afname stikstofdepositie	nee
Vergunning honden- en kattenpension Zevenhoven	April 2012	Afname stikstofdepositie	nee
Vrijstelling vergunning herinrichtingsplan Ruygeborg	2010	Geen stikstofdepositie effecten	nee
Vergunning varkenshouderij	2009	Afname stikstofdepositie	nee

Document/project	Jaar	Stikstof effecten op N200 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	Cumulatief effect
Zegveld			
Vergunning ontwikkeling Meijepark	2013	Geen stikstofdepositie effecten	nee
Vergunning HH van Rijnland voor het graven van nieuw water binnen Nieuwkoopse Plassen	2012	Geen sprake van de stikstofdepositie in het kader van het project	nee
Vergunning HH van Rijnland voor het graven van petgaten binnen Nieuwkoopse Plassen	2012	Geen sprake van de stikstofdepositie in het kader van het project	nee
MER Bodegraven West, inclusief passende beoordeling ten behoeve van bestemmingsplan	2014	In het bestemmingsplan Bodegraven West wordt een stikstofregeling opgenomen welk voorkomt dat de landbouw in dit gebied voor een toename aan stikstofdepositie kunnen zorgen	nee

5 Conclusie

5.1 Toename stikstofdepositie

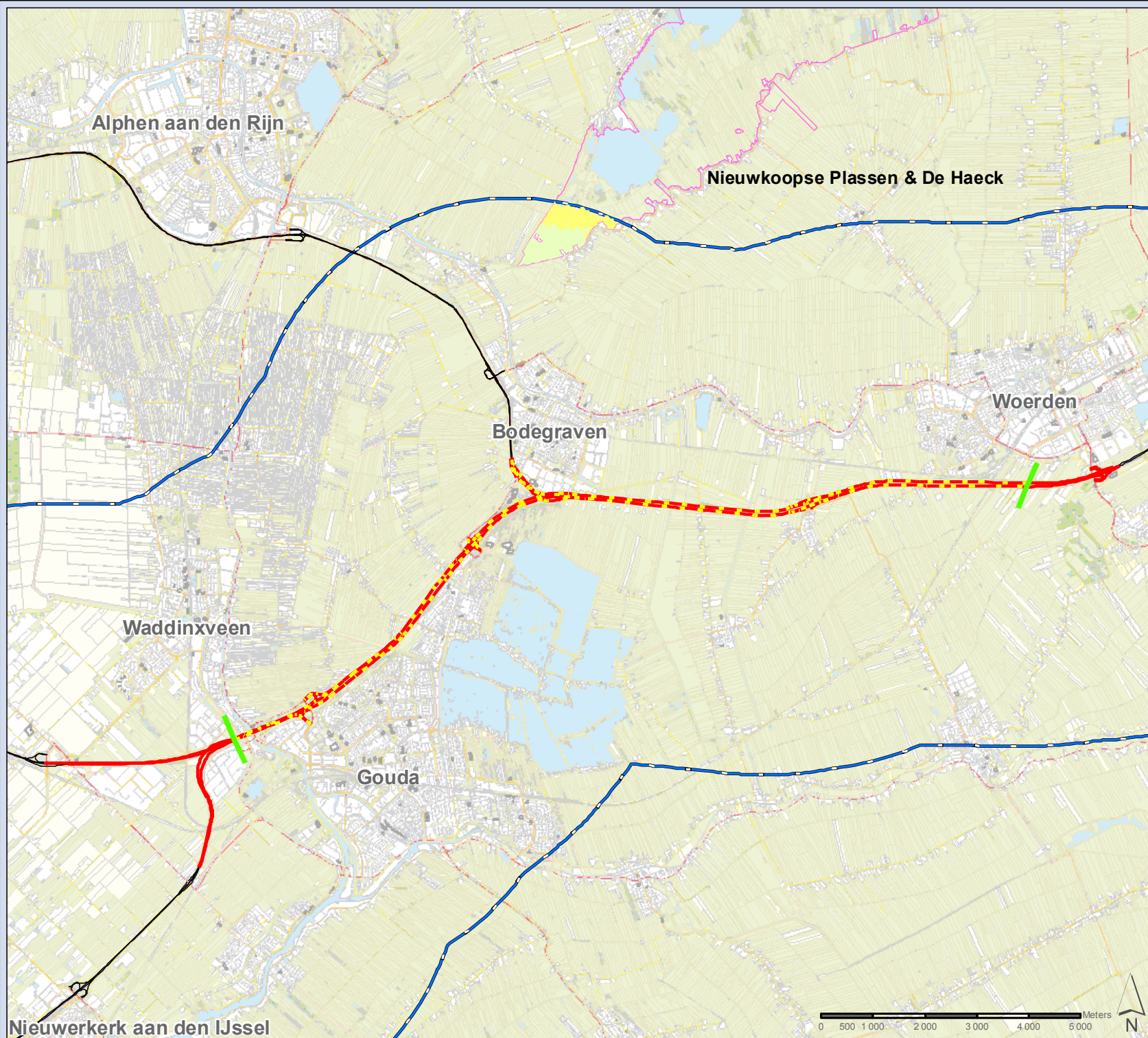
Uit de stikstofdepositieberekeningen blijkt dat het permanent openstellen van de plusstrook inclusief snelheidsverhoging naar permanent 120km/uur niet leidt tot een toename in de depositie op de habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Op de rand van het Natura 2000-gebied, buiten de huidige ligging van de habitattypen is echter wel sprake van een zeer geringe verminderde afname (0,1 mol N/ha/jaar) in de plansituatie 2015 ten opzichte van autonoom. In 2024 is dit gedaald tot 0,04 mol N/ha/jaar. Ten opzichte van de huidige situatie (2014) vindt nergens een toename aan stikstofdepositie plaats ten gevolge van het wegverkeer op de A12 Woerden-Gouda.

5.2 Effecten op habitattypen en soorten

Uit de natuurtoets blijkt dat (significante) effecten op de habitattypen en soorten waarvoor de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck zijn aangewezen op voorhand zijn uit te sluiten. Ook verslechtering van de habitattypen en leefgebieden is uit te sluiten. De zeer geringe verminderde afname op de rand van het gebied buiten de huidige ligging van habitattypen leidt niet tot (significante) effecten aangezien hier geen potenties liggen voor ontwikkeling van stikstofgevoelige habitattypen. Er zijn geen plannen of projecten bekend die in cumulatie met de permanente openstelling wel tot (significante) effecten kunnen leiden.

Bijlage 1

Kaarten stikstofdepositie

A12 Woerden-Gouda

Toe-/ afaname stikstofdepositie

2015 plansituatie t.o.v.
2014 huidige situatie

Stikstofdepositie
(mol/ha/jaar)

■ -2.00 -- -1.00

■ -1.00 -- -0.50

■ -0.50 -- -0.25

■ -0.25 -- -0.10

■ -0.10 -- 0.00

■ 0.00 -- 0.00

■ 0.00 -- 0.10

■ 0.10 -- 0.25

■ 0.25 -- 0.50

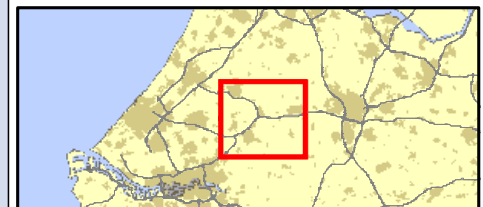
— Onderzoekstracé

— Plantracé

— Tracégrens

— Zone 5km onderzoekstracé

— Grens natuurgebied

340433 A12 Woerden-Gouda

Datum: 15-10-2014

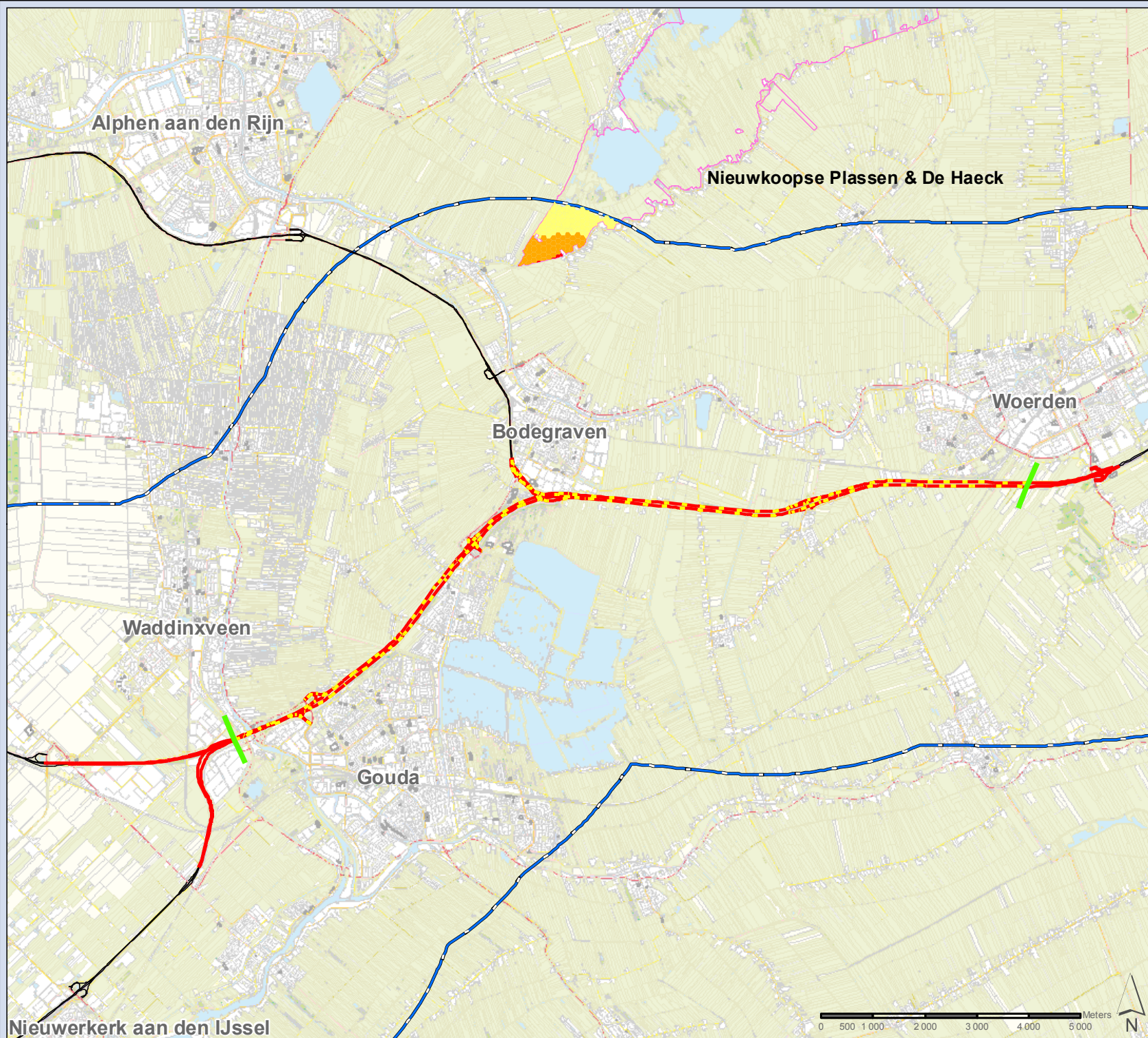
Schaal: 1:100 000

Formaat: A4

De Hofe Bilt 22, 3732 HM De Bilt
Postbus 203, 3730 AE De Bilt
T +31 30 220 74 44
F +31 30 220 02 94
info.milieu@grontmij.nl
www.grontmij.nl

© Grontmij Nederland bv. Alle rechten voorbehouden.

A12 Woerden-Gouda

Toe-/ afaname stikstofdepositie

2015 plansituatie t.o.v.
2015 autonome situatie

Stikstofdepositie
(mol/ha/jaar)

■ -2.00 - -1.00

■ -1.00 - -0.50

■ -0.50 - -0.25

■ -0.25 - -0.10

■ -0.10 - 0.00

■ 0.00 - 0.00

■ 0.00 - 0.10

■ 0.10 - 0.25

■ 0.25 - 0.50

— Onderzoekstracé

— Plantracé

— Tracégrens

□ Zone 5km onderzoekstracé

□ Grens natuurgebied

340433 A12 Woerden-Gouda

Datum: 15-10-2014

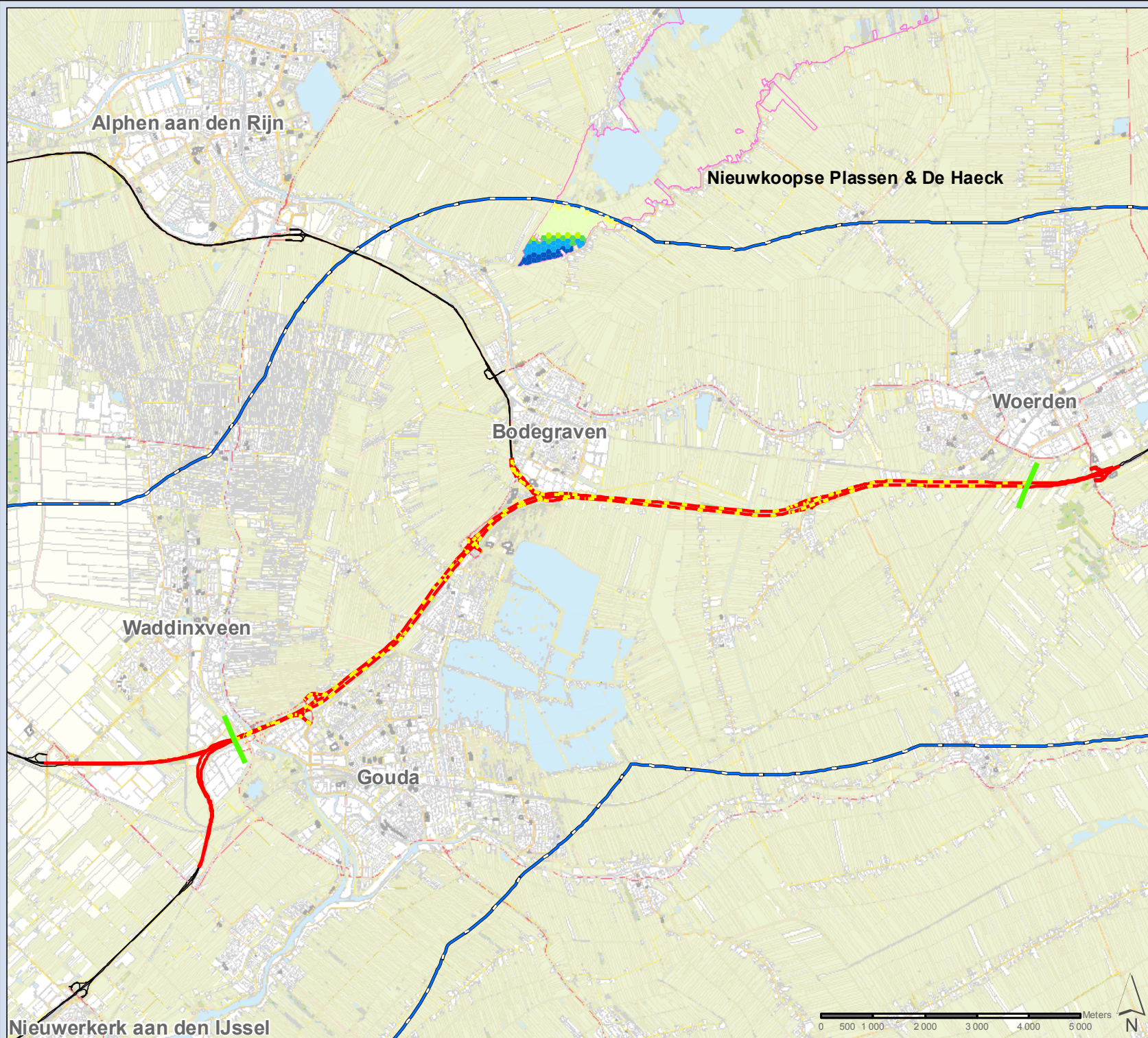
Schaal: 1:100 000

Formaat: A4

Grontmij

De Hofe Bilt 22, 3732 HM De Bilt
Postbus 203, 3730 AE De Bilt
T +31 30 220 74 44
F +31 30 220 02 94
info.milieu@grontmij.nl
www.grontmij.nl

© Grontmij Nederland bv. Alle rechten voorbehouden.

A12 Woerden-Gouda

Toe-/ afaname stikstofdepositie

2024 plansituatie t.o.v.
2014 huidige situatie

Stikstofdepositie
(mol/ha/jaar)

■ -2.00 - -1.00

■ -1.00 - -0.50

■ -0.50 - -0.25

■ -0.25 - -0.10

■ -0.10 - 0.00

■ 0.00 - 0.00

■ 0.00 - 0.10

■ 0.10 - 0.25

■ 0.25 - 0.50

— Onderzoekstracé

— Plantracé

— Tracégrens

— Zone 5km onderzoekstracé

— Grens natuurgebied

340433 A12 Woerden-Gouda

Datum: 15-10-2014

Schaal: 1:100 000

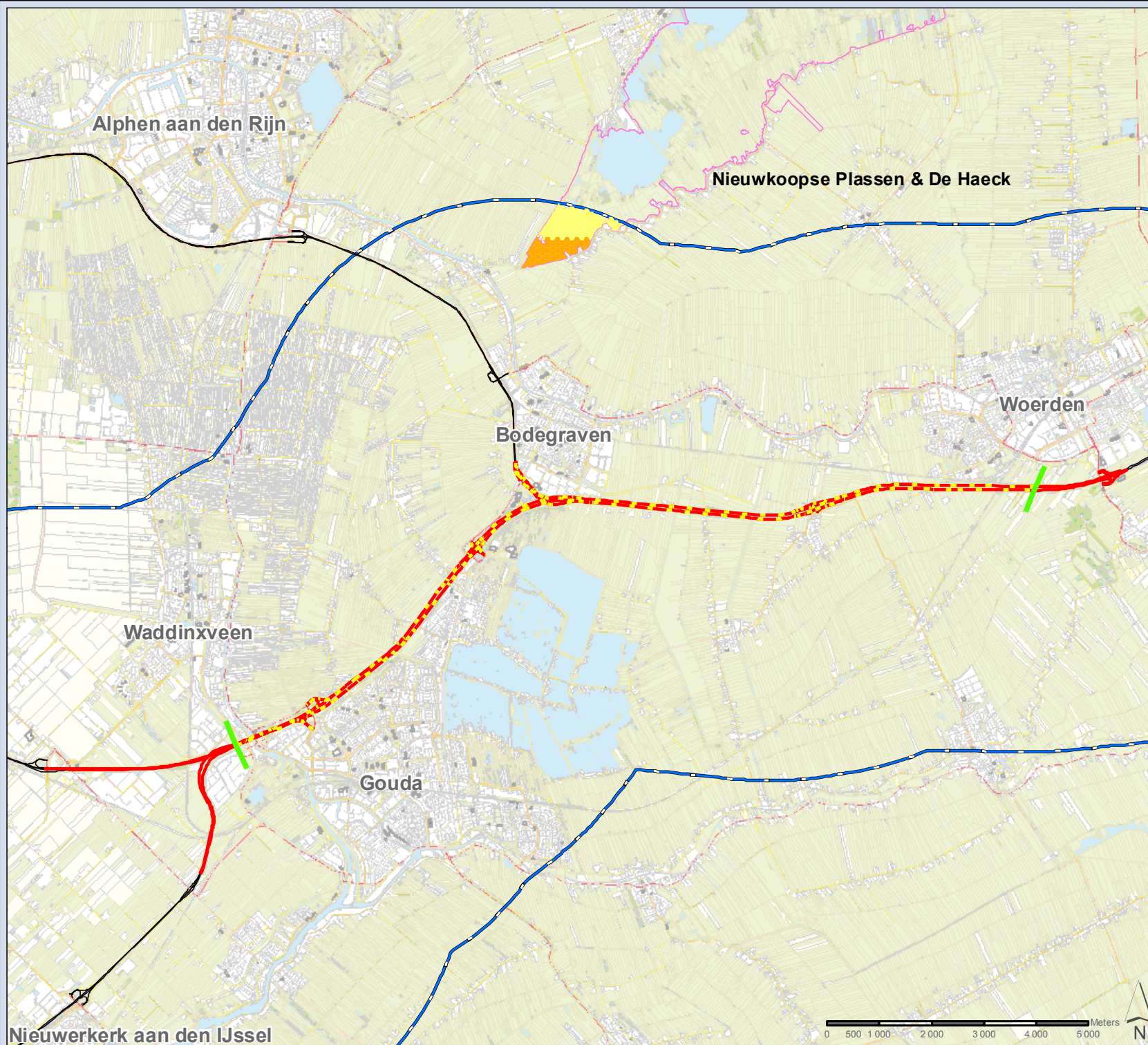
Formaat: A4

Grontmij

De Hofte Bilt 22, 3732 HM De Bilt
Postbus 203, 3730 AE De Bilt
T +31 30 220 74 44
F +31 30 220 02 94
info.milieu@grontmij.nl
www.grontmij.nl

© Grontmij Nederland bv. Alle rechten voorbehouden.

File: Nieuwkerk_Versch2.mxd

A12 Woerden-Gouda

Toe-/ afaname stikstofdepositie

2024 plansituatie t.o.v.
2024 autonome situatie

Stikstofdepositie
(mol/ha/jaar)

■ -2.00 - -1.00

■ -1.00 - -0.50

■ -0.50 - -0.25

■ -0.25 - -0.10

■ -0.10 - 0.00

■ 0.00 - 0.00

■ 0.00 - 0.10

■ 0.10 - 0.25

■ 0.25 - 0.50

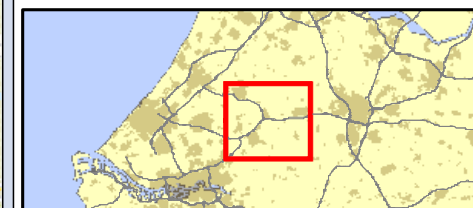
— Onderzoekstracé

— Plantracé

— Tracégrens

— Zone 5km onderzoekstracé

— Grens natuurgebied

340433 A12 Woerden-Gouda

Datum: 15-10-2014

Schaal: 1:100 000

Formaat: A4

De Hofte Bilt 22, 3732 HM De Bilt
Postbus 203, 3730 AE De Bilt
T +31 30 220 74 44
F +31 30 220 02 94
info.milieu@grontmij.nl
www.grontmij.nl

© Grontmij Nederland bv. Alle rechten voorbehouden.